

Editörün Kaleminden

Değerli Meslektaşlarım,

Son yıllarda, hasta güvenliği, sağlık sektöründe giderek önem kazanmış bir konu olup biz hemşirelerin gündeminde de önemli bir yer oluşturmaktadır. Bu konuda ülkemizde önemli adımlar atılmakla birlikte, istenen uygulamaların hayata geçmesi için daha çok yolumuz var görünüyor...

Hasta güvenliği konusunu gündeme taşıyan ve tüm dünyanın bu konuda dikkatini çeken, ABD’de Ulusal Tıp Enstitüsü’nün 2001 yılında yayımladığı tıbbi hatalarla ilgili rapordur. Hasta güvenliği ile ilgili çalışmalar kapsamında, ABD’de ulusal düzeydeki Sağlık Kuruluşları Birleşik Komisyonu (Joint Commission Health Care Organizations= JCHCO) ve Uluslararası Birleşik Komisyon (Joint Commission International= JCI) tarafından “Hasta Güvenliği Hedefleri” oluşturulmuştur. Bu hedefler her yıl gözden geçirilerek yenilenmekte, akredite edilen sağlık kuruluşlarından bu hedefleri gerçekleştirmeleri talep edilmekte ve mevcut durumları diğer sağlık kuruluşları ile kıyaslanarak değerlendirilmektedir. Burada kurumlardan beklenen, idari ve klinik olarak tüm süreçleri kapsayan, hasta odaklı, kanıta dayalı, karşılaştırılabilir ve tüm dünyanın benimsediği göstergeler doğrultusunda, sistem yaklaşımını kullanarak mevcut

durum analizini yapmaları; tüm çalışanlarını dahil ederek kalite politika ve prosedürlerini belirlemeleri; beklenmedik olay raporlarını veya hataları izlemeleri; bu raporları çalışanları tehdit amaçlı değil sistemi iyileştirmek amacıyla kullanmaları (öğrenen organizasyon); çalışanlarını eğitmeleri ve böylece kurum içinde tüm çalışanlar tarafından benimsenmiş hasta güvenliği kültürünü oluşturmalarıdır. Hasta güvenliği kültürünün oluşturulmasında en önemli sorumluluk üst yönetime düşmektedir.

Ülkemizde 2000’li yıllarda özel hastaneler tarafından başlatılan akreditasyon çalışmaları giderek yaygınlaşmaya başladı. Son 5-6 yıldır devlet sektöründe de bu konuda önemli adımlar atıldı. Bu kapsamda, hastanelerde çalışan işgücünün büyük kısmını oluşturan hemşireler önemli sorumluluklar üstlendi ve üstleniyor. Sağlık Bakanlığı tarafından, ülkemizde öncelikli görülen kalite göstergeleri belirlendi; hasta güvenliğine yönelik tebliğ yayımlandı. Bu gelişmeler bizleri sevindiriyor ve umutlandırıyor; ancak hasta güvenliğini sağlamada en önemli unsurlardan biri de yeterli sayıda ve nitelikte işgücünün bulundurulması ve sürekli eğitiminin sağlanmasıdır.

Bütün dünyanın gündeminde olan hemşire yetersizliği ülkemizde de

yaşanmakta ve bu yetersizlik alanda çalışan hemşirelerde tükenmişliğe neden olmaktadır. Ayrıca, emeklilik süresi dolan hemşireler hemen işlerinden ayrılmaktadır. Ancak, hemşirelik ile ilgili istatistiksel verilere baktığımızda mesleğimizle ilgili sorunları analiz edecek ve çözüm getirecek tarzda verilere ulaşamıyoruz... Örneğin, ülkemizde “Hangi alanlarda kaç hemşire çalışıyor?”, “Bu hemşirelerin temel eğitimi nedir?”, “Çalıştıkları alana özgü eğitim almış hemşire sayısı nedir?”, “Sürekli eğitim alıyorlar mı?”, “Hemşirelik eğitimi almış, ancak meslek dışında çalışan hemşire sayısı nedir?”, “İşsiz hemşire sayısı nedir?”, “Hemşire-hasta oranları nedir?” gibi sorulara yanıt bulmak oldukça zor... Oysa “bir şeyi ölçemiyorsanız, onu yönetemezsiniz”. Bu bağlamda, hemşirelik resmini ortaya koyacak ve sürekli yenilenebilecek ulusal veri tabanlarının oluşturulması çok önemli görünüyor.

Diğer yandan 2007 yılında yenilenen Hemşirelik Kanunu’nun uygulamaya yansımaları sağlayacak diğer yasal düzenlemelerin (Hemşirelik Hizmetleri Yönetmeliği, Hemşirelikte Sertifikasyon Yönetmeliği) hızla yapılmasına ihtiyaç var... Ancak bunun için hemşire liderlerin birlikte düşünüp birlikte hareket etmeleri de bir o kadar önemli görünüyor...

*Yolumuzun açık olması dileğiyle,
Sevgi ve Saygılarımla,
Yard. Doç. Dr. Emine Türkmən*